

**Advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
Bedrijfsterrein 'Eemspoort'
gemeente Groningen**

20 mei 1996

766-24

commissie voor de milieu-effectrapportage

Gemeenteraad van Groningen
Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken
Afdeling Projecten
Postbus 7081
9701 JB GRONINGEN

uw kenmerk
RO96.36002

uw brief
d.d. 15 maart 1996

ons kenmerk
U337-96/He/mp/766-25

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieu-
effectrapport Bedrijfsterrein 'Eemspoort'

doorkiesnr.
(030) 234 76 66

Utrecht,
20 mei 1996

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de ontwikkeling van een bedrijventerrein in de gemeente Groningen.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

dr. J.T. de Smidt
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Bedrijfsterrein 'Eemspoort' gemeente Groningen

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Bedrijfsterrein 'Eemspoort' gemeente Groningen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieu-effectrapport over
de ontwikkeling van een bedrijventerrein in de gemeente Groningen

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Groningen door de Commissie voor de milieu-
effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Bedrijfsterrein 'Eemspoort' gemeente Groningen

de secretaris

G.W.F. Herngreen

de voorzitter

drs. J.T. de Smidt

Utrecht, 20 mei 1996

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	2
2. Probleemstelling, doel en besluitvorming	3
2.1 Probleemstelling	3
2.2 Doel	4
2.3 Besluitvorming	5
2.4 Toetsingscriteria uit het vigerend beleid	5
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
3.1 Te beschrijven aspecten van de voorgenomen activiteit en van de alternatieven	7
3.1.1 Indeling, inrichting en ontsluiting van het plangebied; milieuzonering	7
3.1.2 Wijze van aanleg	9
3.1.3 Fasering	9
3.1.4 Aanpak in hoofdlijnen van het water-, natuur- en milieubeheer	9
3.2 Ontwikkeling van alternatieven	10
3.2.1 Verhouding met de Startnotitie en de nadere planvorming tot nu toe	10
3.2.2 Van bouwstenen naar alternatieven	10
4. Bestaande toestand van het milieu en autonome ontwikkeling	12
4.1 Bodem, grond- en oppervlaktewater	13
4.2 Geluid	14
4.3 Luchtkwaliteit	14
4.4 Veiligheid	14
4.5 Natuur	14
4.6 Cultuurhistorische kenmerken	15
4.7 Visueel-ruimtelijke kenmerken	15
4.8 Duurzaamheid, samenhang	15
5. Gevolgen voor het milieu	16
5.1 Bodem, grond- en oppervlaktewater	17
5.2 Geluid	17
5.3 Luchtkwaliteit	17
5.4 Veiligheid	18
5.5 Natuur	18
5.6 Cultuurhistorische kenmerken	18
5.7 Visueel-ruimtelijke kenmerken	18
5.8 Duurzaamheid, samenhang	18
6. Vergelijking van alternatieven	19
7. Leemten in kennis	19

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De gemeente Groningen heeft het voornemen om een gebied van bruto 100 ha, gelegen in het zuidoosten van de gemeente, onder de naam 'Eemspoort' te ontwikkelen tot bedrijventerrein.

Het MER moet erop gericht zijn, inzicht te geven in de manieren waarop invulling kan worden gegeven aan het expliciete streven van de gemeente om, naast de primaire (economische) doelstelling van het project, de aanleg van het bedrijventerrein te gebruiken om de ruimtelijke, landschappelijke, ecologische, milieuhygiënische en recreatieve kwaliteit en samenhang van het zuidoostelijk stadsdeel te versterken en om de meest wezenlijke bestaande kwaliteiten van het plangebied (de oude Hunzeloop en de daarmee samenhangende geomorfologische en historisch-geografische kwaliteiten) zo veel mogelijk in de nieuwe structuur in te bedden.

Om een goed inzicht te krijgen in de mogelijkheden om aan dit streven recht te doen, verdient het aanbeveling om voor twee basis-configuraties voor het bedrijventerrein de meest milieuvriendelijke invulling uit te werken. Hierbij kan worden aangesloten op de in de notitie 'alternatieven structuurschets zuid oost 2010' geschetste configuraties 'werklandschap' en 'bedrijvenarchipel'. Bij de beoordeling van de milieuvriendelijkheid worden vergeleken op de milieuhygiënische belasting van het terrein en zijn omgeving, de ruimtelijke, landschappelijke, ecologische en esthetische kwaliteit en samenhang, en de duurzaamheid daarvan. In het bijzonder moet worden vergeleken hoe de landschappelijke en ecologische betekenis en potenties van de oude Hunzeloop wordt ingepast en op de wijze van omgaan met het watersysteem en op de (positieve en negatieve) relaties en interacties met de nabijgelegen woon- en werklocaties.

De beide uitwerkingen van de basis-configuraties moeten, om vergelijkbaar te kunnen zijn en om gelijkwaardig in de besluitvorming te kunnen worden betrokken, in dezelfde mate voldoen aan de primaire doelstelling van het project.

Uitgaande van de uitwerkingen van de basis-configuraties kan het meest milieuvriendelijk alternatief worden ontwikkeld¹. Dit kan één van de beide uitwerkingen van de basisconfiguraties zijn, maar ook een combinatie van elementen van beide configuraties.

Gelet op het bovenaangeduide expliciete streven van de initiatiefnemer naar een optimaal milieu-resultaat, zou het voorkeursalternatief moeten worden gekozen op grond van hetgeen bij de ontwikkeling van het MMA naar voren is gekomen.

1 Zie ook bijlage 4, inspraakreactie nr. 6.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

2.1 Probleemstelling

Beschrijf voor welke knelpunten het voornemen een oplossing tracht te vinden. In de startnotitie is aangegeven dat het niet alleen gaat om de vraag naar bedrijventerreinen, maar dat het probleem ook bestaat uit de versnippering van de ruimtelijke structuur van het gebied en de tekortschietende ruimtelijke en functionele samenhang met de stad als geheel. In het MER moet deze problematiek concreet in beeld worden gebracht en worden verklaard. Uiteengezet moet worden wat er problematisch aan is en hoe ernstig het probleem wordt geacht.

In het MER moeten behoefteramingen voor de omvang van het bedrijventerrein worden besproken en onderbouwd. De ramingen dienen geplaatst te worden in een provinciaal en regionaal kader. Aangegeven moet worden welke prognoses en modellen zijn gehanteerd en wat de onzekerheden daarbij zijn. Doel hiervan is het aantonen van de noodzaak en de realisatiemogelijkheden van het voornemen, alsook het verwerven van inzicht in de (bandbreedtes van de) realisatiesnelheid.

Locatiekeuze

In de startnotitie wordt gesteld dat de locatiekeuze geen deel uitmaakt van de probleemstelling. Deze locatie is reeds vastgelegd in het streekplan (1994) en het structuurplan (1995).

Het Besluit m.e.r. geeft aan, dat voor het besluit dat als eerste voorziet in de aanleg van een industrieterrein van 100 ha of meer een MER dient te worden opgesteld. In dit geval is dat niet gebeurd. Gezien het belang dat in het Besluit wordt gehecht aan de locatiekeuze van bedrijventerreinen van een dergelijke omvang, is het van belang in het MER de keuze voor de locatie toe te lichten. Aangegeven dient te worden welke locaties in het kader van de streekplan- en structuurplanprocedures zijn vergeleken en welk aandeel de milieuaspecten in de keuze is toegekend.

2.3 Besluitvorming

In het MER moet worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad de besluitvorming over het bestemmingsplan zal plaatsvinden en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Ook dient te worden aangegeven of sprake zal zijn van het vaststellen van zoneringen en op welke milieu-aspecten deze betrekking zullen hebben. Tot slot moeten de besluiten die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren zijn aangegeven.

Beschrijf de uitgangspunten voor de verdeling van verantwoordelijkheden voor inrichting en beheer van de verschillende plan-onderdelen, met name wat betreft de landschappelijke opzet en inpassing. In hoeverre kan deze, gelet op de volgens de startnotitie beoogde typen van bedrijvigheid, worden gerealiseerd en in stand gehouden door de bedrijven? In hoeverre zullen overheids-inspanningen op het gebied van regelgeving, financiering en feitelijke realisering worden geleverd?

Aangegeven moet worden wat in dit stadium het abstractie- en detailniveau van de besluitvorming zal zijn, hoe de nadere plan- en besluitvorming in het vervolgtraject zal worden gestructureerd en op welke wijze milieu-aspecten zullen worden betrokken bij de nadere plan- en besluitvorming.

In het MER moet worden aangegeven welke andere genomen of in voorbereiding zijnde besluiten van betekenis zijn in samenhang met de ontwikkeling van Eemspoort. Bijzondere aandacht verdienen daarbij de nabijgelegen woningbouwprojecten en het beleid ten aanzien van verkeer en infrastructuur.

2.4 Toetsingscriteria uit het vigerend beleid

Behalve uit de beschrijving van de probleemstelling en het doel van het voor-nemen, dienen ook uit het vigerende beleid toetsingscriteria te worden afgeleid waaraan de voorgenomen activiteit en de alternatieven kunnen worden getoetst.

Overheidsbesluiten, zoals vastgelegd in beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, die randvoorwaarden stellen of beperkingen opleggen aan de besluitvorming over de voorgenomen activiteit moeten kort worden behandeld. Tevens moet aangegeven worden welke grens- en streefwaarden aan het vigerende milieubeleid kunnen worden ontleend. Op basis daarvan dient een toetsing van de voorgenomen activiteit en de alternatieven aan deze beleidsmatige normen en randvoorwaarden plaats te vinden. Deze toetsing valt niet noodzakelijkerwijs samen met de effectenbeschrijvingen: in concrete situaties kan het voorkomen dat er bij norm-overschrijdingen geen nadelige effecten optreden op belangen en functies die in die situaties aan de orde zijn; andersom kan het voorkomen dat, terwijl wordt voldaan aan generieke beleidsnormen, in een specifiek geval een milieugevoelig belang toch wordt geschaad (zie ook de hoofdstukken 4 en 5).

- de voorgenomen activiteit: dat wat de initiatiefnemer voorstelt.

De beschrijving van de voorgenomen activiteit en de alternatieven dient wat betreft diepgang en detaillering vergelijkbaar te zijn. De alternatieven dienen doelmatig en realiseerbaar te zijn. De keuze van de beschouwde alternatieven moet worden gemotiveerd, evenals de keuze voor het voorkeursalternatief.

Paragraaf 3.1 werkt de hierboven aangeduide aspecten waarop in het MER moet worden ingegaan, nader uit.

In paragraaf 3.2 geeft de Commissie aan hoe in dit geval de alternatieven kunnen worden gegenereerd.

3.1 Te beschrijven aspecten van de voorgenomen activiteit en van de alternatieven

De voornaamste onderwerpen waarover besluitvorming plaatsvindt, en dus tevens de voornaamste onderwerpen voor de beschrijving in het MER, zijn:

- de indeling, inrichting en ontsluiting van het plangebied; milieuzonering;
- de wijze van aanleg;
- de fasering van de ingebruikname van het plangebied;
- de aanpak in hoofdlijnen van het water-, natuur- en milieubeheer.

Deze aspecten, die niet los van elkaar kunnen worden gezien, worden verder uitgewerkt in de paragrafen 3.1.1 – 3.1.5.

3.1.1 **Indeling, inrichting en ontsluiting van het plangebied; milieuzonering**

Ruimtelijke opzet

De ruimtelijke opzet van het plangebied moet worden beschreven en in kaart gebracht, dit mede in relatie tot de ruimtelijke onderlegger. Daarbij moeten aan de orde komen:

- de verdeling openbare ruimte - uitgeefbare ruimte;
- de verdeling gebouwd - verhard - groen - water;
- de ontsluitingsstructuur;
- de wijze waarop wordt omgegaan met bestaande ruimtelijke structuren en elementen⁴].

Een bijzondere ontwerpogave komt voort uit de aanwezigheid van de oude Hunze. Hoe kan deze voormalige rivierloop de ruimtelijke structuur van het plangebied dragen, en een zinvolle bijdrage leveren aan de hoofd- en nevenfuncties van het gebied (bedrijvigheid, recreatie, natuur)? Welke rol kunnen de met de Hunze verbonden geomorfologische en historisch-geografische structuren hierbij spelen? Welke planten en dieren heeft men bij de natuurontwikkeling langs de oude Hunze op het oog, en welke condities wil men daarvoor scheppen (zie ook paragrafen 4.1, 4.5, 5.1 en 5.5)? Worden bestaande kwalitei-

4 Worden deze verwijderd, worden ze ontzien zonder dat ze in de context van het gebied een zinvolle functie krijgen, worden ze ook functioneel in het gebied geïntegreerd? Welke bestaande kwaliteiten worden beschouwd als richtinggevend voor het ontwerp?

moet zijn, en welke structuren door hun kortere omlooptijd van tijd tot tijd opnieuw kunnen worden gegroepeerd?

3.1.2 **Wijze van aanleg**

Waar en in welke mate vinden ophogingen, vergravingen, waterstandswijzigingen, ontzilting van zand, opslag van regenwater en afvoer naar oppervlaktewater plaats? Indien (te) hoge grondwaterstanden worden verwacht, wordt het terrein dan opgehoogd? Worden bouwkundige maatregelen getroffen om bouwen met ondiepe grondwaterstanden mogelijk te maken? Of worden maatregelen getroffen in de sfeer van grondwaterstandsverlaging door polderpeilverlaging? Hoe ziet de grondbalans eruit? Met welke technieken vindt de inrichting plaats? Wordt ter plaatse van voorgenomen ingrepen verkennend oudheidkundig bodemonderzoek uitgevoerd? Welke procedure wordt gevolgd wanneer daarbij waardevolle objecten worden aangetroffen? En welke wanneer zulke objecten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van werken?

3.1.3 **Fasering**

De milieu-effecten van een bedrijventerrein worden mede bepaald door de wijze waarop en de volgorde waarin de realisering wordt aangepakt. De Commissie is zich ervan bewust dat dit mede afhankelijk is van ontwikkelingen die zich niet laten plannen. Over een aantal strategische aspecten kunnen tevoren echter wel uitspraken worden gedaan:

- Waar wordt begonnen met de uitgifte, hoe gaat het verder?
- Vindt de uitgifte verspreid over het gebied plaats, of worden steeds aan reeds in gebruik genomen terreinen grenzende percelen uitgegeven?
- Wat gebeurt er met percelen die (nog) niet zijn uitgegeven⁹?
- Hoe wordt bereikt dat het landschap in het gebied, en met name de Hunzezone, ook gedurende de ontwikkelingsperiode aantrekkelijk is als fietsroute naar het achterliggende open gebied en als uitloopgebied voor bewoners van nabijgelegen stadsdelen?

3.1.4 **Aanpak in hoofdlijnen van het water-, natuur- en milieubeheer**

Een technische uitwerking van beheersaspecten wordt in dit MER niet verlangd. Toch is het voor een goed inzicht in de milieu-effecten nodig om een beeld te krijgen van de beleids-uitgangspunten voor het beheer. Dit betreft met name:

- de principes ten aanzien van het beheer van water- en stofstromen¹⁰;

9 Houden ze hun huidige agrarische gebruik? Kunnen grond en opstallen worden gebruikt voor 'stadsrand-verschijnselen'? Komen de terreinen braak te liggen tot ze aan snee komen? Worden ze alvast ingeplant met snelgroeiend bos, zodat de uitgifte uiteindelijk kan plaatsvinden in een begroeide omgeving?

10 Bijvoorbeeld: wordt gestreefd naar het sluiten van kringlopen en zo ja, hoe wordt dan voorkomen dat het systeem te kwetsbaar wordt voor veranderingen in bedrijvigheid en productiewijzen? Wordt getracht de natuurlijke potenties van waterstromen met verschillende nutriëntenbelasting tot expressie te laten komen door daarop toegesneden ruimtelijke structuren aan te bieden? In hoeverre worden eventuele watertekorten en wateroverschotten op en in de omgeving van het terrein kortgesloten? Welke (andere) 'slimme koppelingen' worden voorzien?

Stap 2. Uitwerking (mede gericht op landschappelijke, ecologische en milieuhygiënische optimalisering), uitgaande van de basis-configuraties 'bedrijvenarchipel' en 'werklandschap'

Eerst worden, binnen de randvoorwaarden van en in wisselwerking met het streven naar logistieke en economische doelmatigheid, de beide basis-configuraties op de meest milieuvriendelijke wijze uitgewerkt. Dat wil zeggen dat, uitgaande van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, nadelige milieugevolgen zo veel mogelijk moeten worden voorkomen en/of een maximale milieu-winst moet worden behaald. Voor elk van beide configuraties kan dit een heel verschillende inhoud krijgen, met name wat betreft de te accentueren gebiedskarakteristieken.

Stap 3. Keuze of ontwikkeling van het MMA

Het is mogelijk dat de meest milieuvriendelijke uitwerking van één van beide basis-configuraties meteen ook het MMA oplevert. Het is ook mogelijk dat een inrichtingsmodel dat gebruik maakt van elementen van beide basis-configuraties nóg betere milieu-resultaten oplevert¹³]. Ook kan het zijn dat de ene uitwerking in het ene opzicht het meest milieuvriendelijk is, en de andere in het andere. In dat geval moet de keuze van het MMA nader worden gemotiveerd: op welke gronden heeft het ene milieu-aspect zwaarder gewogen dan het andere?

Belangrijk is, dat het MMA een reëel alternatief moet zijn: economisch en logistiek doelmatig (ook op termijn, hier ligt een verband met de duurzaamheids-aspecten), redelijkerwijs financierbaar en ook qua fasering aansluitend op de te verwachten vraag. Ook moeten de kosten van de te treffen milieu-voorzieningen in een redelijke verhouding staan tot hun nut voor de via een betere milieukwaliteit te beschermen of te bevorderen belangen.

Stap 4. Keuze of ontwikkeling van het voorkeursalternatief / de voorgenomen activiteit

Het voorkeursalternatief kan worden ontwikkeld op basis van de resultaten van de stappen 1 - 3. Tegen deze achtergrond moet duidelijk worden gemaakt in welke mate met het voorkeursalternatief nog recht wordt gedaan aan het streven naar een optimaal milieu-resultaat.

vertaald naar zaken als hinder, kansen en belemmeringen voor gewenste natuurontwikkelingen, gezondheidsrisico's, recreatiemogelijkheden en dergelijke.

Gevoelige objecten binnen het studiegebied (woningen, kwetsbare ecosystemen, grondwaterbeschermingsgebieden en dergelijke) dienen op kaart te worden aangegeven. Deze gevoelige objecten in het studiegebied verdienen in de beschouwingen bijzondere aandacht.

Voor zover nodig voor de vergelijking van de alternatieven dient in het MER aandacht geschonken te worden aan de volgende aspecten van de bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling in het studiegebied.

4.1 Bodem, grond- en oppervlaktewater

- geomorfologische structuur, bodemopbouw;
- inzicht dient te worden gegeven in het grondwatersysteem, te weten: geohydrologische gesteldheid, grondwaterstanden, grondwaterkwaliteit in relatie tot de natuurlijke grondwatersamenstelling, (bronnen van) bodemverontreiniging en/of grondwaterverontreiniging, grondwaterstromingspatronen, zowel in horizontale als verticale zin, mede onder invloed van menselijke ingrepen; een en ander met bijzondere aandacht voor de veronderstelde kwelstroom¹⁴⁾ vanuit de Hondsrug, en voor de veranderingen die daarin worden voorzien in relatie tot de voorgenomen veranderingen in het grondwaterwinningsbeleid (zie ook de lopende m.e.r. over de landinrichting Haren). Maak voor het verkrijgen van een eerste indruk van het grondwaterstromingspatroon een kaart van het 'peillandschap': een kaart waarop de poldereenheden met bijbehorende peilen zijn weergegeven en de peilen van de (belangrijkste) waterlopen. Maak op deze kaart ook onderscheid tussen beheerste peilgebieden en vrij afwaterende gebieden¹⁵⁾;
- oppervlaktewaterhuishouding van de locatie en de naaste omgeving;
- de kwaliteit van het oppervlaktewater;
- bodemkwaliteit en -gebruik; inclusief verontreinigingssituaties en de eventuele noodzaak tot sanering.

14 Het (actueel of in potentie) bestaan van deze kwelstroom moet in het MER worden aangetoond wanneer deze een sturend element vormt bij inrichting van (delen van) het terrein. Kan de Hondsrug, gelet op zijn relatief geringe uitgestrektheid ter hoogte van het plangebied, een kwelstroom van betekenis genereren?

15 Een uitvoerige, kwantitatieve analyse van het grondwatersysteem is met name nodig wanneer het ecologisch tot expressie laten komen van de veronderstelde kwel uit de Hondsrug een sturende rol speelt in het ontwerp (en men daarvoor concessies moet doen aan andere inrichtingsaspecten). Is dat niet het geval, en beschouwt men deze kwel in het ontwerp eerder als een verschijnsel dat extra mogelijkheden biedt is als het optreedt, dan kan worden volstaan met een minder uitvoerige analyse.

4.6 Cultuurhistorische kenmerken

Geef een cultuurhistorische karakteristiek van het gebied. Het gaat daarbij niet alleen om waardevolle objecten, maar ook om de historisch-geografische context en betekenis. De Hunzeloop met de daarmee verbonden occupatie- en ontginningsgeschiedenis, en de betekenis van deze waterloop in relatie tot de stadsgeschiedenis (afleiding naar Schuitendiep in de XIIIe eeuw, latere aanleg Winschoterdiep) kan daarbij een centrale rol spelen, voorzover kenmerken in het terrein terug te vinden zijn of deze geschiedenis betekenis kan hebben in het ruimtelijk ontwerp.

In het gebied zijn mogelijk archeologisch waardevolle objecten aanwezig. In het MER moet worden aangeduid wat voor archeologische waarden aanwezig zouden kunnen zijn, gelet op de ligging, opbouw en geschiedenis van het gebied.

4.7 Visueel-ruimtelijke kenmerken

Bij de beschrijving van de visueel-ruimtelijke kenmerken van het gebied gaat het vooral om de betekenis van het landschapsbeeld in zijn ruimtelijke context. Geef een waardering aan deze visueel-ruimtelijke kenmerken, onderscheid daarbij kenmerken die richtinggevend zullen zijn voor het ontwerp, en kenmerken die zo mogelijk ingepast kunnen worden. De visueel-ruimtelijke aspecten kunnen in beeld worden gebracht door middel van aangezichtstekeningen of foto's.

4.8 Duurzaamheid, samenhang

Beschrijf de gevoeligheid van de bestaande ruimtelijke structuren en kwaliteiten voor ongeplande maatschappelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld: spontane occupatie door verspreide bedrijvigheid) (zie ook paragraaf 3.1.1, onder 'duurzaamheid'). Geef aan hoe het gebied in zijn huidige inrichting en na realisering van de omlegging van de A7 en de nabije woningbouwlocaties functioneel en visueel verbonden is met de omringende stedelijke en landelijke gebieden.

5.1 Bodem, grond- en oppervlaktewater

Het MER dient aandacht te besteden aan de veranderingen ten gevolge van de aanleg, voor de aspecten genoemd in paragraaf 4. Wanneer grondwaterstandsverlaging door middel van polderpeilverlaging aan de orde is, moet aandacht worden besteed aan de effecten daarvan, in termen van condities voor ecologische ontwikkelingen, mogelijke zettingsschade en mogelijke schade voor de landbouw¹⁹). Wanneer ter plaatse grondwater gewonnen zou gaan worden, dan moeten ook hiervan de gevolgen voor ecologie, gebouwen en landbouw worden aangegeven.

5.2 Geluid

Om een realistisch en toegankelijk beeld te krijgen van de gevolgen voor het milieu, kan het zinvol zijn zich vooral te richten op wat er verandert. Naast de gebruikelijke geluidbelasting-contouren kunnen dan contouren en analyses worden gepresenteerd die lokale toe- en afname van geluidbelasting laten zien. Cumulatie van geluid met bestaande bronnen is hierbij van belang²⁰). Dat bepaalt immers de door de burger te ervaren geluidsbelasting.

Behalve de voor de zonering belangrijke 50 dB(A)-, 60 dB(A)- en 65 dB(A)-contouren van de voorgenoemde activiteit en de alternatieven zelf, moeten de 40 dB(A)-, 50 dB(A)-, 60 dB(A)- en 65 dB(A)-cumulatiecontouren in beeld worden gebracht. Deze moeten worden gerelateerd aan de aantallen mensen binnen deze contouren.

Behalve het geluid van de bedrijven zelf, is de door de bedrijvigheid gegenereerde toename van het verkeerslawaai van belang (zie ook paragraaf 4.2 van dit advies).

5.3 Luchtkwaliteit

Het MER dient een beeld te geven van de veranderingen in de luchtkwaliteit als gevolg van mogelijke invullingen van het bedrijventerrein en van de te verwachten extra verkeersbewegingen als gevolg van de aanleg en het gebruik van het bedrijventerrein. Ingegaan dient te worden op:

- emissies en daaruit resulterende immissies ter plaatse van gevoelige bestemmingen, van verontreinigde stoffen (inclusief stofuitstoot) door industrieën;
- emissies en daaruit resulterende immissies ter plaatse van gevoelige bestemmingen, van NO_x, SO₂, CO_x en benzeen voor alle vervoerwijzen, voor zover onderscheidend voor de alternatieven;
- geur-emissies en -immissies (globaal) en mogelijke ruimtelijke consequenties daarvan.

19 Een grondwaterstandsvaling hoeft overigens niet persé 'slecht' te zijn. Het creëren van een depressie in het 'peillandschap' kan eventuele kwel versterken. Als dat wordt beoogd, moeten de verwachte effecten in de waterhuishouding wel worden gekwantificeerd.

20 Omdat het om een situatie gaat waar geluidhinder op kan treden door een combinatie van bronnen, is het zinvol het gecumuleerde geluidsniveau te berekenen overeenkomstig artikel 157 van de Wgh en de rekenmethode voor cumulatie, zoals is aangegeven in "Geluid, geur en milieukwaliteit", TNO/NIPG rapport C045, 1993.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieu-effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling en met de referentieontwikkeling worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Daarop dient dus de nadruk te liggen.

De alternatieven dienen te worden getoetst aan de criteria zoals aangeven in paragraaf 2.4 van dit advies. Kaarten waarop de verschillende contouren zijn aangegeven en vooral kaarten die de verschilwaarden in beeld brengen, kunnen de vergelijking inzichtelijker maken.

Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de financiële aspecten van de alternatieven worden betrokken om de realiteitswaarde van de alternatieven en het milieurendement van de in beschouwing genomen maatregelen beter te kunnen beoordelen. Dit is in het kader van de milieu-effectrapportage echter niet verplicht.

7. LEEMTEN IN KENNIS

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieu-effecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

De leemten in kennis en informatie over onderwerpen die van belang zijn voor een goede oordeelsvorming, moeten worden genoemd.

Het belangrijkste doel van deze beschrijving is om een indicatie te krijgen van de volledigheid van de informatie voor de besluitvorming. Daarnaast is inzicht in leemten in kennis belangrijk voor de opstelling van een monitoringprogramma en voor de ontwikkeling van strategieën met betrekking tot het omgaan met bandbreedtes en onvoorziene ontwikkelingen.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre dit de kwaliteit van de besluitvorming beïnvloedt.

Informatie die voor de besluitvorming essentieel is, kan niet onder leemten in kennis worden opgenomen, maar moet in het MER worden verstrekt.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming²¹, inclusief de belangrijkste waarden van het milieu in het studiegebied;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit;
- het resultaat van de vergelijking van de alternatieven (zo mogelijk in tabelvorm).

21 Zie de hoofdpunten van dit advies op bladzijde 1.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
Bedrijfsterrein 'Eemspoort'
gemeente Groningen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 15 maart 1996 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken

Afdeling Projecten
telefoon (050) 367 35 92

Aan de Commissie voor de
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de
	milieu-effectrapportage
	inwerking : 19 MAART 1996
	nummer : 469-96
dossier : 766-172 SX	
kopie naar : He-S-pes-bijl	

Vakdirectie
Projecten, Grond- en
Economische Zaken

Kezokadres
Gedempte Zuiderdiep 98

Postadres
Postbus 7061
9701 JB Groningen
Telefoon (050) 3679111
Fax (050) 3673004

Datum : 15-03-1996 Bijlage(n): div. Kenmerk: RO96.36002
Onderwerp: startnotitie milieu-rapportage bedrijfsterrein Eemspoort

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij treft u een aantal exemplaren aan van de startnotitie met betrekking tot het op te stellen milieu-effectrapport voor het bedrijfsterrein Eemspoort in de gemeente Groningen.

Wij stellen u hierbij, overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Mb), in de gelegenheid advies uit te brengen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport.

Voor de goede orde wijzen wij u erop dat de bekendmaking omtrent de startnotitie is gepubliceerd in het plaatselijk verschijnend weekblad "De Groninger Gezinsbode" van 21 februari 1996.

De startnotitie ligt met ingang van 21 februari 1996 daaraanvolgend gedurende 4 weken ter Gedempte Zuiderdiep 98 ter inzage.

Op maandag 11 maart 1996 van 20.00-22.00 uur heeft een openbare inspraakavond plaatsgevonden in café Rübén te Groningen.

Voor nadere informatie over het vorenstaande kunt u contact opnemen met de projectleider, de heer A.H. de Bey, telefoonnummer (050) 367 35 92.

Hoogachtend,
namens Burgemeester en Wethouders,
de algemeen directeur,
namens deze,
de directeur Projecten, Grond- en
Economische Zaken.

S.H. Tichelaar

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de startnotitie in de "Gezinsbode" d.d. 21 februari 1996

Gezinsbode 21 februari

INSPRAAK PLANNEN ZUID-OOST

Het stadsdeel Zuid-Oost is economisch belangrijk voor de stad. In de *stad van straks* zal dat nog sterker gelden. Voor dit stadsdeel zijn verschillende plannen in ontwikkeling.

- Een algemene structuurschets voor inrichting en gebruik van het gehele gebied Zuid-Oost
- Een milieu-effect-rapportage voor een nieuw aan te leggen bedrijfsterrein 'Eemspoort'
- Een stedenbouwkundig plan voor een zgn. 'foodcentre' Hooghoudtstraat.

De twee laatstgenoemde plannen zijn de komende weken onderwerp van vooroverleg en inspraak. In april volgt discussie over de structuurschets.

Stedenbouwkundig plan-Hooghoudtstraat

Het meest concrete plan in het stadsdeel Zuid-Oost betreft de vestiging van een zgn. 'foodcentre' aan de Hooghoudtstraat. Om dit plan op korte termijn te kunnen realiseren is een zgn. art.19-procedure noodzakelijk. Hiervoor is een *Stedenbouwkundig plan Hooghoudtstraat* gemaakt. Het college van B&W heeft het vrijgegeven voor inspraak. Op donderdag 7 maart is er een openbare inspraakbijeenkomst over dit plan in café Ruben, Engelberterweg 51 te Engelbert, aanvang 20.00 uur.

Startnotitie MER

Met het oog op de toekomstige economische ontwikkelingen in het gebied Zuid-Oost wordt een zgn. milieu-effect-rapportage opgesteld. In deze MER worden de effecten van een aantal inrichtingsvarianten op het landschap nader onderzocht. De MER is aan inspraak onderhevig. De eerste stap is de *Startnotitie MER*.

Op maandag 11 maart is er een openbare inspraakbijeenkomst over deze MER en over de verdere procedure in café Ruben, Engelberterweg 51 te Engelbert, aanvang 20.00 uur.

Een exemplaar van het stedenbouwkundig plan en van de startnotitie MER ligt voor u klaar bij de balie van de dienst RO/EZ, Gedempte Zuiderdiep 98, open op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur. U kunt op beide plannen tot 21 maart schriftelijk reageren. Uw reactie kunt u sturen aan de dienst RO/EZ, afdeling Projecten, postbus 7081, 9701 JB Groningen.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Burgemeester en Wethouders Groningen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad Groningen

Besluit: wijziging bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: C20.1

Activiteit: Ontwikkeling van een bedrijventerrein van bruto 100 ha.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 21 februari 1996

richtlijnenadvies uitgebracht op: 20 mei 1996

Bijzonderheden: geen

Samenstelling van de werkgroep:

drs. J.J.F.M. van Haeren

drs. J.H. Hoogendoorn

drs. S.R.J. Jansen

ir. K. Nije

dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

ir. L.J.G. Tummers

Secretaris van de werkgroep: G.F.W. Herngreen

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	960319	Gebr. J&R Berends	Groningen	960509
2.	960320	Werkgroep Middelbert	Groningen	960509
3.	960319	F. Berends	Groningen	960509
4.	960316	J. Koning	Groningen	960509
5.		drs. L. Winter	Groningen	960510
6.	960315	Milieufederatie Groningen	Groningen	960510
7.	960311	Verslag inspraakavond	Engelbert	960426